N^{ER} 7.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 16 Stycznia v. s. 1831 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg dnia 4 stycznia.

Przez naywyższe dyplomata, wydane na dniu 31 grudnia, nayłaskawiey mianowani są kawalerami orderow: *ś. Andrzeia pierwszego wezwania*, nadzwyczayny i pełnomocny poseł przy dworze wiedeńskim, Rzeczywisty Radzca Tayny *Tatiszczew*; *ś. Alexandra - Newskiego* Senator, Radzca Tayny *Diwow*.

— Przez naywyższy dyplomat, wydany dnia 23 grudnia r. z., nayłaskawiey mianowani kawalerami orderu *ś. Anny 1szey klassy*, Minister Jego Królewskiey Wysokości Wielkiego Xięcia Oldenburskiego, Rzeczywisty Radzca Tayny, Baron *Brandensztein*. (*R.I.*)

— Znayduiącemu się w Radzie Państwa w obowiązku sekretarza stanu, Rzeczywistemu Radzcy Stanu *Swininowi*, rozkazano zaiąć się odbywaniem spraw w Komitecie PP. Ministrów, do naznaczenia w nim zarządzaiącego sprawami. (*P.P.*)

— Jego Cesarska Mość naywyżey rozkazać raczył: z powodu mianowania zostaiącego w obowiązku Ober-Prokurora 4go Departamentu Rządzącego Senatu, Mistrza Obrzędów, Hrabiego *Zawadowskiego*, Rzeczywistym Radzcą Stanu, tytułować się i podpisywać iemu Ober-Prokurorem.

— Bibliotekarz Jego Cesarskiey Mości Radzca Dworu, Karol *Sedżer*, za odznaczaiącą się gorliwość w służbie, nayłaskawiey podniesiony został do rangi radzcy kollegialnego.

— Zostaiącemu w departamencie ministeryum sprawiedliwości naczelnikiem stołu, Radzcy Dworu, *Eliaszewiczowi*, rozkazano być naczelnikiem 2go oddziału departamentu oświecenia narodowego, i pobierać etatem do tego mieysca naznaczoną pensyą.

— Przez rozkaz dzienny z dnia 30 grudnia r. z. uwalniaią się ze służby: w *piechocie*: naczelnik 2giey pieszey dywizyi Jenerał-Maior Xiąże *Lubomirski*, z mundurem i ⅔ częściami pobieraney pensyi, przeznaczoney według naywyższey ustawy, wydaney dnia 6 grudnia 1827 roku. Leyb-Gwardyi siemionowskiego półku Półkownik *Rydiger* 2gi, w randze Jenerał-Maiora, z mundurem i ⅔ częściami pobieraney pensyi, przeznaczoney podług naywyższey ustawy z dnia 6 grudnia 1827 roku. W *artylleryi*: Leyb-Gwardyi konney artylleryi dowódzca bateryyney bateryi Półkownik, *Pistolkors*, w randze Jenerał-Maiora z mundurem i ⅔ częściami pobieraney pensyi.

— Przez rozkaz dzienny z dnia 29 grudnia z. r. naznaczaią się: Członek polowego audytoryatu byłey 2giey Armii Jenerał-Maior *Kurys*, na obowiązek prezyduiącego w polowym audytoryacie Armii Działaiącey. Podpółkownik *Wakar*, na obowiązek Członka polowego Audytoryatu Armii Działaiącey. (*R.I.*)

Sankt-Petersburg dnia 8 stycznia.

D. 6 b. m. w święto Zjawienia się Pańskiego, z którém połączony iest obchód narodzin J. C. W. W. Xiężny Anny, Xiężny Oranii, odbyła się w kaplicy Zamku Zimowego msza uroczysta w obecności NN. Państwa, WW. Xiążąt Następcy i Michała, tudzież Xięcia Oldenburskiego. Członkowie Rady Państwa, Dwór Cesarski i wiele znakomitych urzędników cywilnych i woyskowych znaydowali się na nabożeństwie, po którém nastąpił obrzęd poświęcenia Newy. Wieczorem miasto było oświecone. (*J.d.S.P.*)

— Przez Naywyższe reskrypta mianowani kawalerami orderu ś. Anny 1 klassy: z koroną 31 grudnia z. r. Sekretarz Stanu Radzca Tayny *Murawjew*; 1 b. m. Jenerał-maior Sztabu jeneralnego *Schubert*; bez korony 31 grudnia członek kommissyi prośb Radzca tayny *Słobodskoy*, Jenerał-major *Sulmienjew* i R. R. St. *Potiemkin*; 1 b. m. zostaiący w orszaku J. C. M. Jenerał-major sztabu jeneralnego *Rennenkampf*.

— Przez Naywyższy ukaz do kapituły orderow z d. 25 ominionego grudnia, Wileński Cywilny Gubernator, R. R. St. *Obreskow*, ozdobiony orderem ś. Włodzimierza 3 klassy.

— 2 b. m. Cesarz Jegomość, na przedstawienie P. Ministra Skarbu, z powodu wypadkow w Królewstwie Polskiém, raczył roskazać: towarow, idących z Królewstwa nie wpuszczać do Państwa Rossyyskiego i nie przyymować na nie świadectw kommissyi województkich i innych władz tamecznych, do nowego w tym przedmiocie roskazu. (*T.P.*)

St-Petersburg d. 10 stycznia.

W Naywyższym Ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu pod d. 28 grudnia wyrażono: „W nagrodę odznaczaiącey się gorliwością służby, niżey wymienionych Urzędników wiedzy Wileńskiego Uniwersytetu, przez Zwierzchność zaświadczoney, Naymiłościwiey Mianujemy: Radzców Stanu: Rektora tego Uniwersytetu *Pelikana* i Dziekana *Malewskiego*, Rzeczywistymi Radzcami Stanu; Professorów Ordynaryynych 7mey klassy: *Sławińskiego*, *Eichwalda*, *Jundziłła* i *Jaroszewicza*, Radzcami Kollegialnymi; Professorów Nadzwyczaynych 8mey klassy: *Fonberga*, *Hryniewicza*, *De-Neuve*, *Waszkiewicza*, Adjunkta 8mey klassy *Kislinga*, Assessorów Kollegialnych: Lektora *Szahina*, Pomocnika Dyrektora Gimnazyum Wileńskiego *Ostrowskiego* i Lektora 8mey klassy *Welka*, Radcami Dworu; Radców honorowych, Sekretarzów Rządu Uniwersytetu: *Mierzejewskiego* i *Giecołda*, maiących ustanowione Ukazem 6go sierpnia 1809 attestata o naukach, Assesorami Kollegialnymi i Dozorcę *Giedroycia* Reiestratorem Kollegialnym ze starszeństwem."

— W Naywyższych Ukazach J. C. M. do Rządzącego Senatu, pod dniem 1 stycznia wydanych, wyrażono:

„Wśród nieustannych pieczołowitych starań o dobro narodów, od Niebieskiey Opatrzności Berłu Naszemu powierzonych, pragnąc, ażeby we wszystkich krajach Imperyum Naszego, forma zarządu i ustawy, oznaczaiące prawa i wzaiemne stosunki wiernych poddanych Naszych wszystkich stanów, w zupełny sposob odpowiadały prawdziwym potrzebom i obecnemu stanowi każdego kraiu, Uznaliśmy za potrzebę, w guberniach Mohilewskiey i Witebskiey, od roku 1772 powróconych Mocarstwu Rossyyskiemu, zaprowadzić, tak w administracyyney, iako i w sądowey części ten samy porządek, który się zachowuie w wewnętrzych prowincyach Państwa, na istotney zasadzie ogólnego dla Zarządu guberniy Urządzenia i innych przez Nas i Przodków Naszych wydanych ustaw, zaprzestając odtąd w całey przestrzeni Białey Rusi działania postanowień Statu-

tu Litewskiego, ale zostawuiąc Szlachcie, tak, iak dotąd, i podług tychże prawideł, wybierać zpośrzód, siebie Prezydentów Izb Sądu Kryminalnego i Cywilnego."

— „We wszystkich guberniach, Rossyyskie Imperyum składaiących, Rozkazuiemy mieć mundury Gubernialne z czerwonemi kołnierzami i obszlagami, i odróżniać się tym mundurom między sobą, samemi wyobrażeniami herbow gubernialnych na guzikach, które maią bydź u wszystkich żółte." (*G.S.*)

— Przybyli do St-Petersburga: Członek Rady Państwa, Jen. Piech. *Rimski-Korsaków*; tuteyszy Gubernator Cywilny Rz. Rad. St. *Chrapowicki*; Jen. Maj. *Falkoni.* (*G.S.P.*)

Wkrótce po otrzymaniu pierwszych wiadomości o powstaniu Warszawskiém, Cesarz Jegomość przez osobne reskrypta do Naczelników guberniy, graniczących z Królestwem Polskiém, naywyżey rozkazać raczył, objawić o tém w powierzonych im guberniach i wystawić mocne przekonanie Jego Cesarskiey Mości, że szlachta i wszystkie stany tych guberniy, dzieląc w zupełności ze wszystkiemi wiernymi synami Rossyi sprawiedliwy wstręt ku wyslępnym naruszycielom powszechney spokoyności, nie omieszkaią w teraźnieyszych okolicznościach okazać w skutku swoię wiernych poddanych gorliwość ku Tronowi i Oyczyznie, bezwarunkowém poddaniem się środkom, przez Rząd przedsiębranym, ścisłém zachowaniem spokoyności i porządku, oraz nieochybném spełnieniem wszelkich obowiązków prawami przepisanych.

Tymczasowy Woienny Gubernator Podolski i Wołyński otrzymał z tego powodu od Szlachty gubernii Wołyńskiey, przez sprawuiącego obowiązki wołyńskiego Marszałka Gubernialnego, list pod dniem 22 zeszłego grudnia, następuiącego brzmienia:

„Szlachta Gubernii Wołyńskiey, po wysłuchaniu objawionego przez JW. Pana Naywyższego Jego Cesarskiey Mości ukazu, pod dniem 7 grudnia, na imię JW. Pana danego, z okoliczności wiarołomnych wypadków w Królestwie Polskiém, które powszechną spokoyność naruszyły, i obeymuiącego oycowskie Monarsze wezwanie do mieszkańców sąsiedzkich z niém guberniy, względem ścisłego wykonania swoich, iako wiernych poddanych, obowiązków, a przytém kierowane gorącemi uczuciami dla Tronu, oraz dzieląc z wiernymi synami Rossyi nieograniczoną miłość i przywiązanie ku Wielkiemu Monarsze swemu, w czystości serca iednogłośnie z innemi stanami oświadczyła przed JW. Panem gotowość, przez posłuszeństwo do wszystkich środków od Rządu przedsiębranych, przyłożyć się wszelkiemi sposobami do zachowania spokoyności i porządku w tey gubernii, od Boga strzeżoney, przed zgorszeniem wrogów spokoyności powszechney."

„Dopiero zaś Szlachta Wołyńska, wybrawszy mię za reprezentanta swego, poruczyła na nowo oświadczyć przed JW. Panem szczerą chęć, stania się godną Naywyższego Jego Cesarskiey Mości zaufania, i złożyć zapewnienie, iż ta świętość obowiązków, których dotąd Szlachta Wołyńska dopełniała, ta mysl nieoszacowana, że los nigdy nie powinien był zasmucać oycowskiego serca Monarchy, dodaie iey śmiałości do zaniesienia prośb naypokornieyszych do JW. Pana, o złożenie u stóp Jego Cesarskiey Mości, wynurzenia tey nieograniczoney wierności, iaką czuiemy za naymiłościwszą pieczołowitość Monarchy, kochaiącego swe dzieci, o dobro nasze, a którą chowaiąc nienaruszenie, przekażemy naypóźnieyszey potomności; i wraz przytém oświadczenie uroczystego przyrzeczenia naszego, iż nie zdradzimy wierney poddanych przysięgi, i ofiarami wszelkiego rodzaiu ziścimy sprawiedliwe oczekiwania Jego Cesarskiey Mości po sercach Szlachty wołyńskiey niezachwianey wierności."

„Imieniem tey Szlachty składam JW. Panu to rzetelne wyznanie powszechnych uczuć, i proszę przyiąć szczére zapewnienie naygłębszego poważenia, z iakim mam honor bydź i t. d." (*PP.*).

PRUSSY.

Berlin dnia 8 stycznia.

Otrzymuiemy smutną z *Bonn* wiadomość o stracie, iaką poniosł tamteyszy uniwersytet, kray i cały świat uczony, przez zgon professora *Niebuhra*, taynego królewskiego Radzcy Stanu; umarł on dnia 2 po krótkiey chorobie; ieżeli można dać wiarę iego przyiaciołom, poruszenia rewolucyyne w Europie, które zmarły uważał za zjawienie się zgubney zasady, i za dowod demoralizacyi, którey rozwinienie, napełniało umysł iego niespokoynością na przyszłość, nie mało przyłożyły się do pogorszenia stanu iego zdrowia. (*J.d.S.P.*)

FRANCYA.

Paryż d. 31 grudnia.

Birża Paryzka. Pięć od sta, 93 fr. 80; trzy od sta, 62 fr. 50; akcye bankowe, 1,467 fr.; pożyczka królewsko-hiszpańska, 52½ fr.; pożyczka haytańska, 320 fr.

— Poprzybiiano na ulicach Paryża dnia 27 odezwę królewską, oznaymuiącą o mianowaniu ienerała Hrabiego *Lobau*, głównym dowódzcą gwardyi narodowey paryzkiey, i wyrażaiącą żal, iż ienerał *Lafayette* podał się do dymissyi.

— P. *Baude*, podsekretarz stanu w ministeryum spraw wewnętrznych, został mianowany prefektem policyi, na mieyscu hrabiego *Treilhaud*, który został mianowany radzcą sądu królewskiego paryzkiego, na mieysce zmarłego P. *Deferrière.*

— P. *Merilhon*, minister wyznań i oświecenia publicznego, został mianowany strażnikiem pieczęci, ministrem sekretarzem stanu w departamencie sprawiedliwości, na mieysce P. *Dupont* (*de l'Eure*), którego prośba o uwolnienie od obowiązkow została przyiętą.

— P. *Barthe*, prezydent sądu krolewskiego paryzkiego, został mianowany ministrem wyznań i oświecenia publicznego, i ma także przewodniczyć w radzie stanu.

— P. *Jacqueminot*, dymissyonowany półkownik, grenadyer pierwszego legionu gwardyi narodowey paryzkiey, członek izby deputowanych, mianowany został naczelnikiem głównego sztabu gwardyi narodowey paryzkiey, na mieysce P. *Carbonnel*, którego prośba o uwolnienie od obowiązkow została przyiętą.

— Ponieważ P. *Recamier*, professor medycyny w kollegium francuzkiém, odmówił wykonania przysięgi, przepisaney prawem z dnia 31 sierpnia 1830 r.; ogłoszony zatem został za uwolnionego od obowiązku, przez postanowienie z dnia 24 grudnia.

— Dnia 23 uczniowie szkół politechniczney, prawa, medycyny i farmacyi, zebrali się w *Panteonie*, w celu oświadczenia się, przeciwko podziękowaniom wyłącznym i warunkowym izby deputowanych; uczniowie ci utrzymuią, iż odezwa, podpisana tylko przez czterech z nich, a która iest sama w sobie zmyśloną, była rzeczywiście przez nich uchwaloną, że oni zgadzaią się na iey zasady, maiące na celu utrzymanie instytucyy republikańskich, i reprezentacyi bardziey narodowey, stosownie do danych im, iak utrzymuią, w lipcu obietnic. (*J.d.S.P.*)

Paryż dnia 2 stycznia.

Birża Paryzka. Pięć od sta, 93 fr. 45; trzy od sta 62 fr. 25; akcye bankowe 1,515 fr.; pożyczka haytańska, 320 fr.

— Na posiedzeniu izby deputowanych, dnia 29 grudnia, P. *Mauguin*, w długiey mowie nastawał żwawo na ministeryum, które oskarżał o rozniesienie przestrachu w *Paryżu* i po prowincyach, uwiadamiaiąc o czczych spiskach, i któremu wyrzucał poróżnienie członków izby, zamiast tego, coby ich miało poiednoczyć. — P. *Merilhon*, strażnik pieczęci, odpowiedział Panu *Mauguin*, i przeczył, iżby ministrowie chcieli rozsiewać trwogę.

— Postanowienie królewskie z dnia 31 grudnia rozwiązuie korpus artylleryi gwardyi narodowey

i nakazuie, aby niezwłócznie przystąpiono do nowego urządzenia tego korpusu. W raporcie podanym do Króla przez P. *Montalivet*, którego podpis znayduie się wymieniony na podpisie postanowienia, wyrażono iest, iż wielu officerów prosi o uwolnienie ze służby, i że życzenie nowego urządzenia daie się widzieć we wszystkich bateryach.

— Powiadaią, że razem z prawem skarbowem na rok 1831, podany będzie proiekt do nowego kredytu z dochodow rocznych, wyobrażaiącego kapitał 120 milionow.

— Zapewniaią, że P. *Rayneval* mianowany iest ambassadorem do *Rzymu*.

— P. hrabia *Ferronays*, dowiedziawszy się w *Neapolu*, że większa część gazet francuzkich ogłosiła list, obeymuiący zasady polityczne, nie bardzo zgodne z iego charakterem, podany przez P. wice-hrabiego *Ferronays*, iego syna, do *Dziennika Rozpraw*, następną uczynił do wydawcy iego odezwę:

Neapol dnia 14 grudnia 1830.

MPanie! Wyczytałem w piśmie WPana pod dniem 28 listopada list, czyli ułamek listu z podpisem imienia *Karola de la Ferronays*, który udzielony został publiczności bez zgodzenia się i przeciwko woli autora. Gdy artykuł, który poprzedza ten wyiątek, zmierza do tego, aby go uważano, iako wyrażenie, które uczucia moie podyktowały, widzę się być przymuszonym, oświadczyć w sposob naywyraźnieyszy, że, *list ten zgoła mi nie iest wiadomy, i tylko znam go z nieprzyzwoitego ogłoszenia, które uczynionem zostało.* — Przy tém zdarzeniu i t. d.

Hrabia *de la Ferronays*.

— Piszą z *Metz*, pod dniem 22 grudnia: „Wiadomość o zawieszeniu wypłat P. *Milleret*, deputowanego i ieneralnego poborcy *Mozelli*, zrodziła wielką niespokoyność na umysłach." (*J.d.S.P*)

Paryż Dnia 7 stycznia.

P. *Alleys*, dawnieyszy sekretarz legacyi w *Monachium* i *Frankforcie*, został mianowany ministrem pełnomocnym przy seymie niemieckim.

— Bey *Titteri* przybył do *Marsylii*.

— *Hadżi-Mahmud*, poseł beia trypolitańskiego, przybył do *Paryża*. Wysiadł on do hotelu *Terasse*, na ulicy *Rivoli*, ze swoim orszakiem.

— W liście prywatnym z Frankfortu, pod 24 grud., iest wiadomość, że sławny dom bankowy w Paryżu, *Lafitte* i komp. uwiadomił swoich przyiaciół handlowych, iż od nowego roku zaprzestanie działań bankowych. Za przyczynę do tego kładą, że wysoki urząd, który sprawuie teraz naczelnik tego domu, a któremu całkowicie chce się poświęcić, nie zgadza się z zatrudnieniami professyi bankierskiey.

— Postanowieniem ministra spraw wewnętrznych, ienerał *Lobau*, do obowiązku dowództwa ieneralnego gwardyi narodowey paryskiey, ma przydane dowództwo ieneralne 4ch legiy z okolic.

— Przewiezienie ex ministrów odbyło się spokoynie aż do *Compiegne*. Ale w tém mieście, znaczne zgromadzenie nagle się ukazało i nabawiło boiaźnią: powtarzane były: śmierć ministrom! Polinjaka do wody! niebezpiecznie było zatrzymać się; konie zostały dla zmiany posłane w pewney odległości od miasta; tam leżąca ciżba zmusiła eskortę do uszykowania się w kwadrat ku obronie poiazdów. Wreście ex-ministrowie mogli wyiechać; ale dawały się słyszeć powtarzane krzyki po drodze, któremi ich powitano w Compiegne. (*J. d. S. P.*)

A n g l i a.

Londyn dnia 31 grudnia.

Papiery publiczne. Konsolidy 82⅝; Rossyyskie 90; Brezylıyskie 24½; Mexykańskie 34½; Hiszpańskie 15½

— Margrabia *Anglesea* przybył dnia 24 do *Dublina*.

— Margrabia *Anglesea* ogłosił dnia 25 odezwę zabraniaiącą zgromadzenia się ludu, które miało zebrać się dnia 27 i przechodzić przez miasto, z powodu tego, iż krok takowy mógłby zamięszać spokoyność publiczną, i że namiestnik ieneralny dowiedział się, iż pobudzaiący do takowego zgromadzenia się używali buntowniczey mowy. Na skutek tey odezwy, P. *O'Connell* wydał do robotników i rzemieślników dublińskich uwiadomienie, w którem uprasza ich, aby się nie zgromadzali dnia 27, i aby byli posłusznymi prawu. Jednakże dodaie on, iż związek powinien być zwołany, i że krok takowy iest prawny spokoyny i konstytucyyny. P. *O'Connell*, pisze *Kuryer*, ułożył nowy plan postępowania; podał on proiekt utworzenia klubow wybierczych w całey Irlandyi; klub centralny będzie ustanowiony w *Dublinie*, zkąd wyszle on swoich delegowanych dla utworzenia klubow w każdém hrabstwie.

— Ponieważ Hrabia *Conventry* wyraził głośno życzenie złożenia urzędu lorda namiestnika hrabstwa *Worcester*, powiadaią więc, iż lord *Foley* będzie wezwany do zastąpienia go.

— Szlub lorda *Falkland* z panną *Fitz-Clarence* odbył się w *Brighton* dnia 27 grudnia, w przytomności Króla i familii królewskiey.

— Gazeta *Times* zawiera listę parów i innych znakomitych osób niemaiętnych, które otrzymuią wspomożenie od rządu; ta lista iest większą, aniżeli myśleć o niey można było, a pensye przez kray udzielane wynoszą więcey, 50,000 f. szterl.

— Przeciwnicy unii irlandzkiey zebrali się na zgromadzenie dnia 21 w *Dublinie*, na którem P. *O'Connell* miał mowę tak długą i tak zuchwałą, iak mowy iego w Parlamencie są krótkie i nieśmiałością oznaczone; odważył się nawet użyć wyrażeń naygminnieyszych przeciwko rządowi.

— Podług obrazow, ogłoszonych z rozkazu izby niższey, opłata na ubogich wyrównywa, w hrabstwie *Bedford*, 40stu procentom od całkowitego dochodu z dóbr stałych hrabstwa. W Hrabstwie *Sussex* stosunek ten wyrównywa 35ciu procentom, gdy tymczasem w Hrabstwie *Northumberland* iest tylko około 8miu procentow.

— Bryg J. K. M. *Faucon*, spotkany na morzu dnia 25 października, uwiadomił, iż, za pomocą fregaty obrończey, która z nim płynęła, schwytał rozboynika morskiego, uzbroionego w 50 dział i opatrzonego w 300 ludzi. Walka była tak zabóycza, iż okręty angielskie miały 22 ludzi zabitych, a zbóyca 100. Reszta iego ekwipażu została zaprowadzoną do *Wniebowstąpienia* i powieszoną.

— Powiadaią, że obowiązek prokuratora ieneralnego Irlandyi, którego przyięcia odmówił P. *Pennefather*, będzie dany P. *Blackburne*.

— Dodatek do gazety z dnia 24 zawiera rozkaz napisania ogólnego wzoru modlitwy, z powodu rozruchow w różnych częściach królewstwa.

— Wiadomości, otrzymane z prowincyi, są bardziey zaspakaiaiące.

— Rozpoczęto iuż w *Berkshire* proces wichrzycieli spokoyności publiczney; liczba aresztowanych w tém hrabstwie wynosi do 133 osób.

W przeciągu pierwszych dziewięciu tygodni od otworzenia drogi, z żelaznemi koleiami, między *Liverpoolem* i *Manchesterem*, dochody, otrzymane od possażerów tylko, wyniosły 18,000 f. szterl.

— Zaciąg do woyska w Szkocyi, odbywa się z wielkim pośpiechem.

— Wierzyciele *Waltera Skotta*, na zgromadzeniu swém w Edymburgu, postanowili ofiarować mu iego sprzęty, srebro, obrazy, bibliotekę i iego zbiory rzadkich przedmiotow, w dowod wysokiego swego szacunku i wdzięczności za bezprzykładnie podjęte dla nich usiłowania, których skutki były dla nich bardzo korzystne.

— Podług listow, pod dniem 1 listopada z *Vera-Cruz* pisanych, pułkownik *Victoria* został chwytany i w *Puebla* rozstrzelany, po wydanym uprzednio wyroku na śmierć przez radę woienną. Prowincya *Ojaca* iest w stanie zupełnym re-

(3)

wolucyi. Głównodowodzący w prowincyi *Chiapa* stoi na czele 2,000 ludzi na granicach *Julapy* i *Comitanu*. Jenerał *Guerrero* znayduie się w prowincyach południowych z ministrami, którymi mianował *Salgada* i *Almonta*. *Codalles* dowodzi 1,500 ludzi niedaleko *Valladolid*. Jenerał *Bravo* schronił się do *Acapulco*. Minister woyny *Facio* podał prośbę o uwolnienie od obowiązku: wymieniaią pułkownika *Landero*, iako iego następcę.

— Kolumbia stanie się, iak powiadaią, znowu teatrem scen krwawych. *Bolivar* stanął na czele władz cywilnych i woyskowych. Woyska iego miały rozprawę z mieszkańcami *Rio de la Hacha*, i odniosły nad niemi zwycięztwo. *Bolivar* ruszył na *Maracaibo*; aż do iego przybycia, *Undaneta* objął dowództwo w *Bogota*. Sądzą, że pod kierunkiem *Bolivara* nastąpi zgoda między *Kolumbią* i *Venezuellą*.

— Podług wiadomości z *Nowego-Yorku* pod dniem 1 grudnia, wybory na kongres ukończyły się w stanach *Maine*, *Massachusetts*, *Vermont*, *New-York*, *Pensylwanii*, *Delaware*, *Ohio*, *Karoliny-Południowey*, *Georgii*, *Luizyanny* i *Missisipi*; między nowo wybranymi reprezentantami, prezydent rachuie 71 stronników a 45 przeciwników; w roku przeszłym, miał 7 głosów więcey. Znaleziono w *Georgii* kopalnią złota, bogatszą od wszystkich dotąd odkrytych: w iednym dniu, 7 robotników wydobyło z niey na 180 dollarów czystego złota. (*J.d.S.P.*)

Sprawy Niderlandzkie.

Haga dnia 2 stycznia.

Gazety nasze następuiący daią obraz naszey siły woienney: 16,000 gwardyi gminney ruchomey, 7,000 gwardyi gminney stałey, która iednakże była w ruchu, 30,000 woyska w rozmaitych fortecach będącego i w działaiącey armii w *Bredzie*, 12,700 żołnierzy morskich; dołączyć tu ieszcze potrzeba strzelców konnych, strzelców królewskich, studentów uniwersytetów Utrechtskiego, Leydeyskiego i Groningeńskiego. Za dwa miesiące siła ta będzie powiększoną 5,000 milicyi i 6,800 rekrutów; marynarka została wzmocnioną przez powrót flotylli, przeznaczoney do łowienia śledzi, którey ekwipaże zawieraią 700 ludzi, iako też przez eskadrę powróconą z morza śródziemnego, która liczy 1300 ludzi. (*J.d.S.P.*)

Bruxella dnia 2 stycznia.

P. *Brouckere* został mianowany głównym zawiadowcą skarbu, na mieyscu P. *Coghen*.

— Stu sześćdziesięciu negocyantów i fabrykantów prowincyi Leodyyskiey, podało do kongressu memoryał, o smutnym stanie rękodzielni.

— Fakultet filozoficzny, który był skassowany w uniwersytecie Leodyyskim, będzie zastąpionym przez fakultet wolny, to iest nieustanowiony i nieopłacany od kraiu. Powiadaią, że toż nastąpi w *Lowanium* z dawniey będącym fakultetem prawa. (*J.d.S.P.*)

— *Dnia 3* —

Na posiedzeniu dnia 31 grudnia, kongres przyiął większością 92 głosów, przeciwko 19, proiekt do prawa względem utworzenia gwardyi obywatelskiey. Prezydent odczytał list hrabiego *Celles*, wice-prezydenta komitetu dyplomatycznego, służący za odpowiedź na zapytania P. *Robaulx*; oto iest brzmienie iego: 1) Negocyacye dyplomatyczne z ambassadorami pięciu mocarstw maią za zasadę protokół z dnia 4 listopada, a za cel zawarcia rozeymu, w którym żegluga na *Skaldzie* iest nieodzownym warunkiem. Negocyacye te doszły iuż do tego: iż podług uwiadomienia uczynionego w *Paryżu* przez hrabiego *Sebastiani*, a potwierdzonego przez prezydenta rady ministrów francuzkich w izbie deputowanych, pięć mocarstw przyznały niepodległość Belgium. 2) Wybor przyszłego Monarchy Belgium nie stanowi bynaymniey przedmiotu negocyacyi. 3) Pozycye, które kazano zaiąć następnie rozmaitym korpusom woyska, są takiey natury, iż kroki nieprzyiacielskie mogą być z korzyścią rozpoczęte, w razie, gdyby Hollandya wzbraniała się dotrzymać wszystkich warunków rozeymu. Żaden rozkaz względem odnowienia kroków nieprzyiacielskich nie został ieszcze wydany; czas do rozpoczęcia ich nie iest ieszcze postanowiony. 4) Zaymuią się zbieraniem wszystkich materyałów, nieodbicie potrzebnych do otworzenia negocyacyi, względem traktatu handlowego z Francyą. Komissye zaymuią się tém w każdey prowincyi, a rapporta ich wzięte będą pod gruntowną rozwagę. Posiedzenie to ponieważ rozpoczęło się wieczorem, przeciągnęło się więc aż do północy. Prezydent życzył całemu zgromadzeniu szczęśliwego roku, poczém kongres odroczony został na dzień 3 stycznia. (*J.d.S.P.*)

Niemcy.

Od brzegow Menu d. 8 stycznia.

Podług wiadomości z *Koblenz*, dało się tam czuć dnia 18 grudnia, iako też w *Neuwied* i okolicznie, mocne trzęsienie ziemi, w kierunku z północy ku południo-wschodowi. W tymże czasie, gwałtowny wicher powstał w Rubenach; trwał tylko kilka minut; po czém dał się słyszeć huk, podobny do wystrzału z dział wielkiego kalibru, i mocne chwilowe trzęsienie ziemi.

— Port *Glückstadt*, w Xięstwie Holsztyńskiém, został ogłoszony wolnym portem. (*J.d.S.P.*)

Kassel d. 8 stycznia.

Konstytucya została uroczyście dziś złożoną J. K. W. Elektorowi, który oświadczył swoią zgodę na wzniesienie pomnika, na pamiątkę dnia tego. Podczas wykonania przysięgi, wystrzelono 101 razy z dział; po czém J. K. W. zstąpił z tronu i przyymował powinszowania od ciała dyplomatycznego. (*J.d.S.P.*)

Wiadomości Rozmaite.

Akademia królewska napisow i nauk wyzwolonych, wybrała na członków honorowych barona *Cuvier* i xięcia *Luynes*.

— P. *Genlis* umarła dnia 31 grudnia, maiąc 85 lat wieku.

— Zima w Szkocyi rozpoczęła się z nadzwyczayną surowością; w *Edymburgu* było blisko 20 stopni zimna.

— Drugi tom życia lorda *Bayrona*, przez *Th. Moore*, ma wyyść nie zadługo na świat. (*J.d.S.P.*)

— P. *Elles*, gospodarz angielski, radzi dla otrzymania rannych kartofli, sadzić ie iesienią, i przykrywać gnoiem. Tak posadzone w październiku lub końcu września puszczaią rostki nad ziemię w kwietniu lub końcu marca. Wtedy należy przekopać ziemię między rzędami, a we dwa tygodnie znowu toż samo powtórzyć. Kartofle tak uprawione doyrzewaią w końcu maia i czerwca. (*T.P.*)
